

PLZEŇ ZMIZELÁ I SOUČASNÁ. NOVÁ VÝSTAVA V ZÁPADOČESKÉ GALERII V PLZNI ZACHYCUJE PROMĚNY ZÁPADOČESKÉ METROPOLE

Plzeň, 20. 3. 2025 – Výstava **OBRAZ PLZNĚ V UMĚLECKÝCH DÍLECH 19. A 20. STOLETÍ** prostřednictvím vybraných uměleckých děl zobrazuje některé klíčové milníky v historii města, které formovaly jeho podobu v 19. a 20. století – od města obklopeného zahradami a středověkými hradbami až po moderní průmyslové centrum. Ukazuje nejen tvorbu umělců úzce spjatých s Plzní, ale i těch, kteří zde pobývali dočasně, ať už díky pracovním příležitostem, studijním cestám nebo rodinným vazbám. Expozice je doplněna architektonickými modely, plány a dobovými fotografiemi. Pro hlubší poznání proměn Plzně vznikla pro návštěvníky tištěná i interaktivní mapa s lokacemi míst vyobrazených na vystavených dílech, která propojuje historickou vrstvu se současnou podobou místa. Výstavu je možné navštívit ve výstavní síni Masné krámy od 21. března do 1. června.

Na počátku 19. století byla Plzeň starobylým městem se středověkým jádrem obehnaným hradbami, které purkmistr Martin Kopecký plánoval přeměnit v lázeňské sídlo obklopené zelení. Rozvoj železnice a průmyslu však změnil její osud. Výstava zachycuje proměnu Plzně z provinčního centra v průmyslovou aglomeraci 19. století, přibližuje období velkého stavebního rozmachu kolem roku 1900, rozkvět během první republiky, rozsáhlé urbanistické projekty, ale také ničivé demolice v centru a nevratné zásahy do podoby města během budování socialismu.

Expozice je rozdělena do devíti tematických oddílů. Úvodní část představuje díla krajinářů a vedutistů 19. století, zachycující různé pohledy na Plzeň, včetně historického jádra města a malebných zákoutí kolem řek. Na ni navazuje oddíl věnovaný uměleckým dílům sloužícím výzdobě architektury na přelomu 19. a 20. století. Další část sleduje umělce spjaté s plzeňským Kroužkem přátel starožitností. Pozornost je dále zaměřena na tvorbu členů Sdružení západočeských výtvarných umělců z 20. a 30. let 20. století – malířů, kteří často reflektovali motivy tzv. „černé Plzně“ a průmyslových periferií, a architektů, kteří se výrazně zapsali do podoby města. Nechybějí ani díla z období 2. světové války a 50. let, přičemž výstava vrcholí tvorbou z 60. až 90. let 20. století.

Návštěvníci se setkají s díly krajinářů 19. století, jakými byli například **Louisa Piepenhagenová** a **Julius Mařák**. Pozornost je věnována i umělcům 20. století – **Václavu Jansovi**, **Janu Konůpkovi**, **Josefu Hodkovi** či **Aloisu Moravcovi**, jejichž tvorba je cenným dokladem vývoje podoby města a kontrastů mezi jeho historickým jádrem a průmyslovými periferiemi. Autoři výstavy neopomenuli ani sochařská díla, například z ateliéru **Otokara Waltera**.

Na výstavě se také představí část sbírky architektury, která v ZČG vznikla v roce 2009 a obsahuje mnohé unikáty. „*K nejcennějším bezesporu patří soubor vlastního archivu předního meziválečného architekta Bohumila Chvojky, ze kterého představujeme například téměř neznámý projekt zástavby Denisova nábřeží či výkresy z projektu budovy Okresní nemocenské pojišťovny, dnešní polikliniky. Druhým významným okruhem na výstavě jsou 60. léta, kde je pozornost věnována výstavám Ex Plzeň, několika nerealizovaným projektům z doby normalizace, a rovněž několika výtvarným dílům ve veřejném prostoru,*“ podotýká spoluautor výstavy **Petr Domanický**.

„*Většina vystavených děl pochází ze sbírek Západočeské galerie v Plzni, které jsme doplnili o materiály z Archivu města Plzně, Západočeského muzea a několika dalších sbírek,*“ vypočítává **Ivana Skálová**, jedna z autorek výstavy.

Další autorka, **Eva Skořepová**, k výstavě doplňuje: „Na návštěvníky čeká pestrý doprovodný program; kromě klasických komentovaných prohlídek a tvůrčích dílen se zájemci mohou zúčastnit fotografického workshopu s Radovanem Koderou nebo poznávat historii města prostřednictvím tištěné či interaktivní mapy.“ Interaktivní mapa je návštěvníkům k dispozici na obrazovce přímo ve výstavní síni, nebo ji mohou používat na vlastních zařízeních. Najdou ji pod odkazem www.zcgonline.cz/mapa/. Výstavu doprovází kromě mapy také katalog v grafické úpravě Matěje Bárty; pro děti je pak připraveno pexeso, nabízející poznání měnící se tváře města formou oblíbené stolní hry.

„Tento projekt nabízí jedinečnou možnost nahlédnout do sbírek, které jsou běžně ukryty v depozitářích, a porozumět vizuální historii města prostřednictvím tvorby s ním spjatých umělců. Obraz Plzně tak není jen výstavou, ale zároveň i pomyslným klíčem k objevování městské paměti a její proměny v průběhu dvou posledních staletí,“ uzavírá další z autorek **Petra Kočová**.

Výstava je součástí oslav 10. výročí získání titulu Evropského hlavního města kultury, 100 let od založení Sdružení západočeských výtvarných umělců a 730 let od založení města Plzně. Záštitu nad výstavou převzal primátor města Plzně Roman Zarzycký.

OBRAZ PLZNĚ V UMĚLECKÝCH DÍLECH 19. A 20. STOLETÍ

výstavní síň Masné krámy, Pražská 18, Plzeň

21. března – 1. června 2025

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

Autoři výstavy: Petr Domanický, Petra Kočová, Ivana Skálová, Eva Skořepová

Kurátorka výstavy: Eva Skořepová

Architekt výstavy: Jaroslav Bárta

DOPROVODNÝ PROGRAM

Komentované prohlídky

- 9. 4., 17 hodin, výstavou provází Ivana Skálová a Petr Domanický
- 14. 5., 17 hodin, výstavou provází Petra Kočová a Eva Skořepová
- 27. 5., 17 hodin, komentovaná prohlídka se zaměřením na urbanismus a architekturu města – provází Petr Domanický
- 30. 5., 18 hodin, prohlídka s autory výstavy v rámci Plzeňské muzejní noci

Workshop

Fotografický workshop pod vedením Radovana Kodery

- 12. 4., 9:30–16 hodin
- 24. 5., 9:30–16 hodin

Tvůrčí dílny

- **Plenér se ZČG**
5. 4., 13–16 hodin
- **Vitrážová okna**
6. 5., 16–18 hodin
- **Plzeňská muzejní noc – tvoření v interaktivním koutku ve výstavě**
30. 5., 16–18 hodin